

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. II. Deo perfectissimè competere misericordiam, eamque duplicem
vel triplicem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

te, & ad illam virtutem pertinere propriè affectum internum, vnde opus externum miseriam subleuans proficitur.

Dices, Affectus tollendi alterius miseriam, est affectus displicentia & odij erga illam miseriam tamquam erga malum: atqui omnis affectus odij, erga malum nascitur necessariò ex affectu amoris erga aliquod bonum: ergo quomodocumque actus misericordia consideretur, necesse est vt procedat ex aliquo affectu ad aliquod bonum. Respondeo, Nos id non negare. Procedere enim potest ex affectu quodam quasi iustitia, quo quis cupit cuique rei inesse id quod ei secundum naturam est consentaneum, etiam si erga ipsam rem peculiarem affectum non habeat. Potest enim amari proportio & congruentia rerum, etiam si ipsa res non ametur. Ex hoc affectu prouenit, vt displiceat id quod ei dissentaneum seu malum, & velit illud tollere: quod est misericordia. Fateor tamen, opera misericordia ordinariè ex hoc affectu non procedere, sed potiùs ex affectu charitatis: ac proinde hanc virtutem non videri distingui à charitate, sicut supra est explicatum. Hinc fit vt dilectio proximi ferè tota consistat in operibus misericordia.

*Non videtur
distingui à
charitate.*

CAP V T II.

*Deo perfectissimè competere misericordiam, eamq;
duplicem vel triplicem.*

4 **S**I VE misericordia spectetur, vt ex affectu benevolentia miseriam tollit, (quo modo non distinguitur re ipsa à charitate,) siue vt ex odio & displicentia illius inordinationis in natura rationali, (qua ratione videtur virtus distincta, & suae speciei,) ipsa est perfectissimè in Deo. Cum enim ipse omnis boni, omnisque perfectionis, commodi & felicitatis sit fons, auctor, & largitor; ipse quoque omnis miseria (vt quae nisi collatione boni non tollitur) est peremptor & exterminator: in qua tollenda quatenus mouetur affectu benevolentia, vt creaturae bene sit, est actus charitatis: quatenus verò displicentia illius inordinati, est actus distinctae virtutis misericordia. Sed quia Deus in tollendo malo potissimum spectat vt creaturae bene sit, misericordia opera potiùs sunt charitatis, quam alterius virtutis, & ita ipsius misericordia est ipsa charitas inadaequatè considerata, nimirum vt tollit malum dilecti ex affectu quo vult illi bonum, vt ei sit bene & optimè.

*Misericordia
est perfectis-
simè in Deo.*

D d 2

Nec

An includat
imperfectionem,

Nec obstat quòd *miseriordia* videatur includere tristitiam & afflictionem animi, cum cordis quamdam miseriam insinuet, quæ ex sympathia alienæ miseræ concipitur: quia hæc afflictio non est de ratione misericordiæ, quæ simplicem affectum voluntatis ad opitulandum alteri significat, sed est solùm quid comitans misericordiæ affectum in nobis, qui proximi miseria spectata, ei compatimur & condolemus, à quo dolore tamquam à nobis notiori virtus ipsa nomen traxit. Vnde etiam si in Deo non sit illa cordis afflictio, nisi metaphoricè; ipsa tamen misericordiæ virtus, cum nihil imperfectionis includat, sed perfectionem potius summam, (si ipsa summa sit) supponat; in Deo formaliter & propriè existit. Simili modo in Deo constituenda est ira, non vt turbidum animi motum, qui humorum concitatione rationem obnubilet, sed vt simplicem voluntatis affectum ad ultionem accensum denotar. Quia tamen ira propriè significat motum animi bilem concitantem, misericordia verò simplicem subventionis affectum, quamuis à miseria cordis nomen traxerit, idcirco ira in Deo ponitur metaphoricè, misericordia propriè.

Commenda-
tur in Scri-
pturis.

Miseriordia Dei luculentissimè commendatur in Scripturis: 6 & quia satis exprimi nequit, vtpote omnem cogitationem & sermonem superans, & omnem miserendi affectum includens, multis & variis modis & verbis proponitur. Exodi 34. *Dominator Domine Deus, misericors & clemens, patiens & multa miserationis, & verax, qui custodis misericordiam in millia, qui aufers iniquitatem, & scelera atque peccata.* Psalm. 85. *Et tu Domine Deus miserator & misericors, patiens, & multa misericordis.* Similis verborum synathrismus, quo omnes misericordiæ modi & affectus insinuantur, habetur Sapientia 15. Ionæ 4. & alibi. Psalm. 32. *Miseriordia Domini plena est terra.* & Psalm. 144. *Suauius Dominus uniuersis, & miserationes eius super omnia opera eius.*

Duplex in
Deo miseri-
ordia.

Porro duplex in Deo misericordia conspicitur; altera generalis, altera specialis: illa prior, hæc posterior: non per se & ratione affectus internus prior aut posterior; sic enim vtraque semper existit, vtpote æterna: sed ratione operis externi, & effectus creati. Illius enim effectus est prior, huius posterior.

Generalis est, qua ab initio tota creatura rationalis, Angelica & humana (& propter humanam totus iste mundus corporeus) ad bona supernaturalia, & statum beatum, quo defectus naturæ tollerentur, est destinata. Cum enim natura rationalis per se sibi

fibi que relicta, fit multis subiecta defectibus, imperfectionibus, & veluti miseris: immensa Dei bonitas cum statuisset illam ex nihilo condere, & donis omnibus naturæ debitis exornare, videretque eam adhuc tot defectibus obnoxiam, & tanto à visione ipsius intervallo disinctam, misericordia motus statuit illam ad ordinem supernaturalem, & æternorum bonorum suorum communionem, qua omnes illi defectus profigerentur, sublimare & attollere. Hæc est misericordia prima, de qua intelligi potest illud Prophetæ Psalm. 144. *Suavis Dominus uniuersis, & miserationes eius super omnia opera eius.* Si enim super omnia opera, ergo etiam super Angelos effusa. At quando, nisi cum illos ad supernaturalem statum euexit? Effusa quoque super omnem creaturam corpoream, quia cum hæc tota sit propter hominem, dum hic ad statum illum sublimem eleuatur, ipsa quoque simul attollitur, vt domus & habitaculum habitatoris sui dignitati congruat. Insinuat hoc Apostolus ad Rom. 8. *Vanitati, inquit, creatura subiecta est non volens, sed propter eum qui subiecit eam in spe, quia & ipsa creatura liberabitur à seruitute corruptionis in libertatem gloria filiorum Dei.* & B. Petrus Epist. 2. cap. 3. *Nouos celos & nouam terram secundum promissa ipsius expectamus, in quibus iustitia habitat.* Idem colligitur ex cap. 21. Apocalypsis, & 65. Isaia. Denique totam creaturam innouandam, & pro suo captu ad statum incorruptibilem & gloriosum subuehendam, est communis Patrum & Sanctorum doctrina.

8 Prima autem rerum productio, quatenus ex nihilo in suas species & naturas cum perfectionibus naturalibus sunt condita, non tam misericordiae, qua depellitur miseria, quam bonitati seu benignitati, qua fons est omnis boni creati, adsignanda videtur. Cum enim creatura penitus non esset, non erat proprie misera, aut vlli malo subiecta: nam malum est priuatio boni quod deberet inesse, vnde supponit subiectum existens cui inlit, & cui bonum contrarium inesse possit. Si tamen malum & miseriam non ita strictè accipiamus, sed generalius, pro quouis positivo, priuatio, aut negatio, à quo natura abhorret, sic non-esse non paruum est malum, nec modica miseria: est enim summa imperfectio, summusque defectus totum bonum exhauriens, à quo omnis natura rerum vehementissimè abhorret. nihil enim natura ita refugit ac sui interitum. Vnde & animantia & homines grauissima mala perpetiunt, quam subire interitum, quasi hoc sit peius & miserabilius.

Generalis
prima mi-
sericordia
fuit subue-
cti natura
rationali ad
statum su-
pernatu-
alem.

Prima pro-
ductio.

lius. Hoc modo triplex misericordia vel misericordiae opus statui potest.

Triplex misericordia.

Prima est, qua res omnes, praesertim ratione praeditae, ex nihilo, in quo aeternum retrò velut sepultae delituerant, in suas naturas productae sunt. Deus enim in tanto defectu tantaque imperfectione (qua maior animo concipi nequit) illas videns, misericordia quadam commotus statuit imperfectionem illam tollere, easque ex nihilo sui tenebris in lucem essentiae & vitae educere, naturam formare, speciem distinguere, suisque facultatibus & ornamentis instruere. Secunda est, qua rerum totam naturam statuit ad supernaturalem statum extollere. Tertia est, qua naturam humanam à statu supernaturali prolapsam tum in peccatum, tum in suas naturales miseras, tum in mortem aeternam, constituit reparare, & maioribus praesidiis supernaturalibus usquam antea fulcire.

Prima misericordia.

Magna & admirabilis est misericordia prima, qua omnia ex profundo nihili educta, ad celsitudinem essentiae & naturae sunt euecta: infinite enim melior est essentia cuiusque quam acceperunt, quam nihilum vnde emerferunt. Verum infinite praestantior

Secunda misericordia.

est misericordia secunda, qua omnia ad supernaturalem ordinem eleuata: nam infinite praestantior est gratia quam natura, & status ille diuinus quam conditio naturalis, & communicatio bonorum diuinorum, quam omnia dona naturalia. Sed & hac misericordia

Tertia misericordia.

infinite praestantior est tertia, qua diuina natura copulata est humana in vnâ personam, per quam nobis praestita redemptio; remissio peccatorum, iustificatio, & omne bonum. De prima & secunda misericordia satis dictum est Libro IX. De Benignitate diuina, & Libro X. De Dominio proprietatis. Nunc dicendum de tertia.

CAPVT III.

De lapsu hominis: & cur homo potius quam angeli lapsi redemptus.

De tertia misericordia.

PROLAPSA natura generis nostri in primo parente, fraude diaboli à statu supernaturali, & amissa iustitia originali ceterisque virtutibus, (fidem & spem excipio) subtracta etiam singulari illa Dei protectione ac directione, & partis inferioris obedientia, & im-